

Projektplan

IKT-lyftet – ett folkbildningsprojekt

Folkbibliotek och folkbildning i samverkan

2009-09-01—2011-08-31

Definition

IKT – informations- och kommunikationsteknik. Den del av IT som bygger på kommunikation mellan människor.

Beskrivning

Syfte

Projekt *IKT-lyftet* - bibliotek och folkbildning i samverkan

syftar till att utveckla samverkan, resurser och metoder för att minska de digitala klyftorna i samhället genom att genomföra ett IKT-lyft. Förutsättningen är att ett systematiskt och långsiktigt samarbete mellan folkbibliotek och folkbildning, nationellt, regionalt och lokalt kommer till stånd. Den slutliga målgruppen är de vuxna som inte är vana att använda internet som vardagsredskap. De ska genom lokalt utformad kostnadsfri undervisning få mod, kunskap och inspiration till självständig internetanvändning. Denna undervisning i grundläggande internetkunskaper (basic internet skills) ska utformas och utföras lokalt i kommunerna av folkbibliotek och folkbildning i nära samverkan. För att en sådan satsning ska vara möjlig att genomföra, måste nödvändiga nationella och regionala förutsättningar skapas. En kartläggning av samverkan folkbibliotek – folkbildning i övriga nordiska länder ska ge ökad kunskap och inspiration. En sådan kartläggning ingår i projektkoordinators uppdrag.

Projekt *IKT-lyftet* - bibliotek och folkbildning i samverkan,

är en start. I nära samverkan på nationell och regional nivå ska folkbibliotek och folkbildning skapa nödvändiga förutsättningar för satsningen genom att

1. finna långsiktiga samverkansformer och gemensamma mål för arbetet
2. skapa och koordinera ekonomiska resurser och kompetenser för att...
3. ...säkerställa start och den fortsatta spridningen av IKT-lyftet från 2011

Detta IKT-lyft ska från och med år 2011 kunna genomföras i hela landet.

IKT-lyftet - bibliotek och folkbildning i samverkan, är det övergripande huvudprojektet. De erfarenheter och de fysiska och digitala nätverk som redan finns från liknande arbete i deltagande län/regioner, organisationer och i de nordiska grannländerna är en stor tillgång och ska utgöra resurs och kunskapsbank i projekt *IKT-lyftet* - bibliotek och folkbildning i samverkan. Flera projekt/aktörer kan med fördel ansluta sig under projektperioden.

Mål

Minskade digitala klyftor i samhället så att internet och digital information är vardagsredskap för alla.

Effektmål

I nationella mätningar från och med 2012 ska den digitala klyftan ha minskats till max 1 miljon svenskar.

Målgrupp

Målgruppen är de nästan två miljoner svenskar, ungefär en tredjedel av befolkningen, som i dag inte använder internet som vardagsredskap, enligt den senaste studien från World Internet Institute (nov 2008). I rapporten nämns tre faktorer som ligger bakom de digitala klyftorna vad gäller tillgång och användning. Det är **generationsskillnader, skillnader i inkomst och utbildning och olika slags funktionshinder**. (World Internet Institute, Svenskarna och Internet 2008). Vi vill öka möjligheten att nå dessa grupper genom att samverka med folkbildningen, handikapporganisationer, flyktingsamordnare och andra aktörer och genom att erbjuda biblioteken som "neutrala" arenor för internetverkstäder, studiecirkel med olika former av målgruppsanpassad och kostnadsfri undervisning.

Projektid och tidplan

Augusti 2009-augusti 2011, dvs två projektår

2009/2010

Projektsamordnare anställs
Den nationella samverkansgruppen bildas och startar
De regionala arbetsgrupperna bildas och startar
Digitala och fysiska plattformar för erfarenhetsutbyte förbereds
En nationell konferens förbereds
Nordiska kontakter tas och en kartläggning påbörjas

2010/2011

En nationell konferens eller seminarieserie arrangeras under vinter 2010/2011
Samverkan fördjupas och ger nationella förutsättningar och resurser för ett gemensamt långsiktigt och genomgripande utbildningsprogram som är kostnadsfritt för målgruppen.
Projektet avslutas och utvärderas våren 2011.
Utbildningsprogrammet – IKT-lyftet (basic internet skills) startar 2011 på bred front för att genomföras i hela landet.

Organisation och uppdrag

Nationell nivå

En nationell samverkansgrupp ska byggas som skapar nationella förutsättningar och resurser för ett gemensamt långsiktigt utbildningsprogram, kostnadsfritt för målgruppen och som kan genomföras i varje kommun.

Regional nivå

Regionala arbetsgrupper planerar och genomför erfarenhetsutbyte, kompetenshöjande insatser, samt stöd och handledning för kommunernas genomförande av undervisningen. Flera län/regioner/projekt kan med fördel ansluta under projekttiden.

Lokal nivå – genomförande

Utifrån lokala förutsättningar i varje kommun planeras och genomförs

IKT-lyftet i samverkan folkbibliotek och folkbildning, flyktingsamordnare, handikappråd m.fl.

Projektsamordnare

Samordnaren söker och skapar kontakter och nätverk med folkbildningen på nationell nivå och samordnar och informerar om arbetet på den nationella och regionala nivån. Projektsamordnaren ska ta framst nordiska kontakter och kartlägga samverkan folkbibliotek-folkbildning i framst våra nordiska grannländer som kunskapsbank och input i projektet. Projektsamordnaren har ingen traditionell projektledarroll. Ansvar för genomförande åligger varje aktör på varje nivå. Projektägare och arbetsgivare för projektsamordnaren är Regionbibliotek Stockholm.

Bakgrund

Nästan två miljoner svenskar, ungefär en tredjedel av befolkningen i Sverige befinner sig fortfarande utanför internetvärlden och använder inte internet som vardagsredskap, enligt den senaste studien från World Internet Institute (nov 2008). Trots att användningen av internet ökar går spridningen till nya grupper långsamt. I rapporten nämns tre faktorer som ligger bakom de digitala klyftorna vad gäller tillgång och användning. Det är generationskillnader, skillnader i inkomst och utbildning och olika slags funktionshinder. (World Internet Institute, Svenskarna och Internet 2008).

Internetanvändning har blivit en tydlig klassfråga, bland låginkomsttagare har ca 40 procent inte tillgång till internet i vardagen. Mängden samhällsinformation och samhällsservice i digital form ökar. Klyftan till dem som inte kan använda internet blir allt större. Att bygga ut infrastrukturen för att ge alla tillgång till bredband är inte tillräckligt. Stora insatser behövs också för att öka människors kunskap och skicklighet i att använda informationstekniken.

EU:s medlemsstater kom 2006 överens om att minska den digitala klyftan och i november 2007 uppmanade EU-kommissionen till ökade insatser för att komma till rätta med utanförskapet i IKT-samhället. Den digitala klyftan utgör ett allt större problem:

”På grund av informations- och kommunikationsteknikens betydelse börjar den bristfälliga IKT-tillgången och IKT-användningen mer och mer utgöra en allvarlig form av social och ekonomisk utslagning. De kvarvarande digitala klyftorna påverkar sammanhållning och välstånd.” (Meddelande från kommissionen om det europeiska i2010-initiativet för e-integration "Att vara en del av informationssamhället" nov, 2007)

I Sverige har flera projekt genomförts av olika organisationer, folkbildning och folkbibliotek (SIKA, Digitala klyftor-insatser för att överbrygga dessa, 2007:6), men som framgår av rapporten från World Internet Institute har de korta insatserna inte räckt. En långsiktig satsning på bred front är nödvändig, som planeras och genomförs i nära samverkan mellan folkbildning och folkbibliotek och som är kostnadsfri för målgruppen.

Kommunikation, information och utvärdering

Uppföljning och utvärdering för respektive delprojekt åligger ansvariga aktörer.

Uppföljning och utvärdering för huvudprojektet, *IKT-lyftet* - bibliotek och folkbildning i samverkan, görs från den nationella samverkansgruppen våren 2011

En nationell konferens planeras till våren 2010.

Den community som byggts för projekt Bildanätverk planeras särskilt lyfta fram arbetet i projekt, IKT-lyft - bibliotek och folkbildning i samverkan, med delprojekt. Communityn kan också öppnas för deltagare från folkbildningen. En tänkbar möjlighet är att folkbildningens nät, folkbildning.net gör likadant. Då skapas två digitala plattformar för idé- och erfarenhetsutbyte, material och kompetenshöjande verksamhet i dialog folkbibliotek – folkbildning. Projektsamordnaren ska ta kontakter för kartläggning av samverkan folkbildning och folkbibliotek i övriga nordiska länder.

Kostnader

I projektansökan söks medel för projektsamordnare, tekniskt stöd, administration och för resor. Som egeninsats i ansökan redovisas Läns-/regionbibliotekens insats gällande huvudprojektet. Till detta kommer den egeninsats som görs i respektive delprojekt och som redovisas i bilaga 2. Här skiljer sig egeninsatsen, mellan de olika delprojekten, från att omfatta personalkostnader och andra kostnader vid Läns-/regionbibliotek men även vid Länsbildningsförbund och i kommuner.